

LOLLAND-FALSTERS STIFT

Østre Allé 2 • 4800 Nykøbing F.

Tlf. 54 85 02 11 • Mail: lfstift@km.dk

www.lfstift.dk

By-, Land- og Kirkeministeriet

Dato: 25. august 2025.

Dok.nr.: 3601267

Sagsbehandler: TRFP

Sendt med e-post.

Bispeembedet

Høringssvar til forslag om forenkling og bedre understøttelse af menighedsrådsarbejdet

Jeg har den 1. juli 2025 modtaget høringsbrev vedrørende ovenstående lovforslag.

Indledningsvis vil jeg gerne anerkende arbejdet med at ændre lovgivningen med henblik på at give menighedsrådene bedre og mere tidssvarende vilkår at arbejde under. Selvom intentionen primært er formuleret som en administrativ aflastning af menighedsrådene, så hæfter jeg mig især ved det øgede fokus på at sikre et godt arbejdsmiljø, som tiden kalder på.

Så jeg støtter lovforslaget i det store hele, men det giver anledning til følgende bemærkninger fra min side:

Flytning af forvaltning af tjenesteboliger til provstiudvalget

Som udgangspunkt mener jeg, at det er en god idé at flytte forvaltningen af tjenesteboligerne til provstiet. Ikke så meget for at lette menighedsrådet for det administrative arbejde, som for at styrke arbejdsmiljøet, sikre en ligeværdig relation mellem præsten og menighedsrådet og reducere konfliktpotentialer.

En flytning til provstiet vil kunne forebygge konflikter for både præster og menighedsråd. I dag kan menighedsrådet bruge tjenesteboligen som et 'pressionsmiddel' mod præsten ved fx ikke at være lydhøre overfor ønsker om istandsættelse eller forbedringer, ligesom præsten kan gøre det besværligt for menighedsrådet løbende at varetage deres ansvar med at vedligeholde boligen.

Jeg havde dog hellere set, at det var lovpligtigt for alle og ikke frivilligt, da jeg kan være bekymret for, at de steder hvor ovenstående scenarier er en udfordring i dag, vil man ikke beslutte at overføre forvaltningen til provstiudvalget.

Flytning af forvaltning af landbrugsjorder til provstiudvalget

Jeg hilser forslaget velkommen af hensyn til gennemførelsen af den nødvendige grønne omstilling. En forankring af forvaltningen i provstiudvalget vil desuden kunne forebygge uhensigtsmæssig lokal favorisering grundet personkendskab til menighedsrådet. Jeg havde gerne set, at flytning af jorder til provstiudvalget var lovpligtigt for alle.

Når der nu lægges op til, at flytningen af forvaltningen af både tjenesteboliger og landbrugsjorder til provstiudvalget er frivillig, kunne jeg ønske, at beslutningen om flytningen af forvaltningen i begge tilfælde ikke i første omgang er en ultimativ beslutning. Jeg tror, at det vil kunne afholde mange menighedsråd fra at tage beslutningen, da de ikke kan overskue konsekvenserne.

Jeg skal derfor foreslå, at ændringen til en begyndelse indføres som en prøveordning, så menighedsrådene i praksis kan se og erfare af en flytning, inden de bliver bedt om at træffe en ultimativ beslutning.

Kirkegårde

Som udgangspunkt er jeg overbevist om, at alle menighedsråd ønsker det bedste for deres kirkegårde. Men jeg har også set eksempler på, at menighedsråd har fældet fredede træer på kirkegården, da det fx har været meget arbejdskrævende at samle blade. Når gamle træer først er fældet, kan de ikke rejses igen.

Det vil derfor være at foretrække, at der indføres et krav om en pligtig høring af kirkegårdskonsulenterne inden menighedsrådene træffer de beslutninger, hvor kompetencen i den nugældende lovgivning ligger hos provstiudvalgene.

Ændring af § 1 og mulighed for udelukkelse af medlemmer

Jeg hilser det skærpede fokus på samarbejde og økonomiforvaltning velkommen samt præciseringen af samarbejdspigten. Dette i kombination med en øget professionalisering omkring personaleledelse kan forhåbentlig bidrage til et bedre arbejdsmiljø for folkekirkens ansatte og internt i menighedsrådene.

Det er sjældent, at enkelte rådsmedlemmers adfærd er skadende for hele arbejdet i menighedsrådet, men de få gange det er tilfældet, er det nødvendigt, at der er mulighed for at handle derpå. Derfor støtter jeg en lovfæstning af underretningspligt ved påbud fra Arbejdstilsynet i kombination med biskoppens rolle samt obligatoriske mæglingsforsøg.

Jeg er klar over, at muligheden for at udelukke menighedsrådsmedlemmer ikke findes for andre demokratisk valgte organer, men jeg må her understrege, at der for menighedsråd er den væsentlige forskel, at de har et direkte arbejdsgiveransvar modsat andre folkevalgte.

Et dårligt arbejdsmiljø kan være ødelæggende ikke kun for arbejdsglæden, men også i sidste ende kirkens liv og vækst, så derfor mener jeg, at der er tale om en nødvendig ændring af loven.

Rådernes organisering og obligatoriske kurser

Jeg hilser også tredages kursus for personaleansvarlige velkommen, men gør opmærksom på, at når de små og fattige menighedsråd fremadrettet skal afsætte midler til kurser og til fridagskompensation for tabt arbejdskraft, vil det reducere de i forvejen sparsomme midler til kirkelige aktiviteter.

Menighedsrådenes mulighed for i højere grad at kunne organisere sig i overensstemmelse med egne ønsker, behov og muligheder, herunder at inddrage flere frivillige, ser jeg som en meget positiv udvikling for arbejdet i rådene. Det vil åbne for muligheden for at flere mennesker involverer sig i arbejdet i deres sognekirke, og får et indblik i kirkens lokale arbejde. Medinddragelse og medansvar avler engagement og interesse.

Jeg ser muligheden for nedsættelse af et ansættelsesudvalg ved præsteansættelser, hvor flere menighedsråd skal ansætte en fælles præst, som en naturlig udvikling. I takt med at flere sogne sammenlægges i storpastorater i tyndtbefolkede områder, giver det god mening at ikke alle medlemmer fra flere råd skal deltage i ansættelsesprocessen.

Provsters medlemskab af menighedsråd

Jeg tilslutter mig som udgangspunkt forslaget om, at provsten ikke skal være født medlem af menighedsrådet, da det er en u hensigtsmæssig asymmetrisk relation, hvor provsten i nogle situationer er leder for de øvrige præster i menighedsrådet, men i andre situationer er kollega.

Desuden vil det givetvis reducere habilitetsproblemer vedrørende menighedsrådets samarbejde med provstiudvalget.

Jeg havde dog gerne set, at man tog det fulde skridt og løsnede provsternes præstefunktion fra et enkelt sogn. I stedet kunne provstens præstefunktion tilknyttes hele provstiet og give mulighed for, at provsten kunne tage tjenester, når sognepræsterne er forhindret. Dette vil give provsterne et godt indblik i og kendskab til kirkelivet i sognene i provstiet og dermed styrke ledelsesfunktionen.

Ændret valgform til provstiudvalg og stiftsråd, antal medlemmer og digitale løsninger

Jeg støtter som udgangspunkt begge forslag til valg af provsti- og stiftsråd, dog med det forbehold, at det virker uhensigtsmæssigt, at lægfolk skal være med til at vælge præsterepræsentanterne til stiftsrådet.

Præsternes repræsentanter i stiftsrådet skal varetage deres kollegers interesse og ikke menighedsrådenes – det må forventes, at menighedsrådenes interesse varetages af de valgte medlemmer fra provstiudvalgene.

Derudover overstiger andelen af stemmeberettigede lægfolk antallet af præster, hvorfor det de facto ville være lægfolkene, som valgte præsterepræsentanterne til stiftsrådet.

Vedrørende størrelsen på menighedsrådene støtter jeg muligheden for, at de store menighedsråd reduceres med fleksibilitet og mulighed for at øge rådet med ét medlem i kombination med muligheden for at tilknytte flere frivillige til menighedsråd.

Det vil dog få indflydelse på et bispevalg, hvis alle store råd reduceres, så jeg opfordrer til, at der sker en revision af reglerne for bispevalg.

Implementering af elektroniske løsninger, så invitationer til orienteringsmøde og valgforsamling kan udsendes med elektronisk post, er helt oplagt en god idé i et digitalt samfund, hvor også bispevalg gennemføres digitalt.

Ligeledes vil det være en stor fordel at kunne afholde digitale menighedsrådsmøder for rådsmedlemmer, der er sognebåndsløsere og bosat et andet sted i landet.

I Lolland-Falsters Stift er der flere sommerhus- eller flexboligejere, som er medlemmer af et menighedsråd og det vil blive lettere for dem at være menighedsrådsmedlem, når de ikke nødvendigvis skal være fysisk til stede ved menighedsrådsmøderne.

Afslutningsvis skal jeg bemærke, at en høringsperiode fra den 1. juli til den 25. august ikke giver menighedsråd og stiftsråd mange muligheder for i fællesskab at drøfte lovforslaget, da der normalt ikke afholdes møder i sommerferien. Det afskærer i praksis mange råd fra at afgive høringssvar.

En af de store styrker i organiseringen af Den Danske Folkekirke er den lokale forankring og det lokale engagement og medejerskab. Lovgivningen er og bør fortsat være den centrale forudsætning for den decentrale folkekirke, men en høring i sommerferieperioden understøtter ikke en decentral folkekirke.

Med venlig hilsen

Marianne Gaarden
Biskop over Lolland-Falsters Stift

Kopi:
Stiftamtmand Henrik Horster
Alle stifter